

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2025

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Tekstologia
Kod przedmiotu*	XIIB7
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	IPiD /Kolegium Nauk Humanistycznych/ UR
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Lingwistyki Kulturowej i Komunikacji Społecznej
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	Studia II stopnia
Profil	Profil ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok/ sem.1
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot w zakresie specjalności edytorstwo
Język wykładowy	Język polski
Koordinator	Dr hab. prof. UR Wioletta Kochmańska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Urszula Gajewska, dr hab. prof. UR Wioletta Kochmańska, dr hab. prof. UR Maria Krauz

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	ZW – zaj. warszt.	Liczba pkt. ECTS
I								15	3

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Znajomość zagadnień z przedmiotów; lingwistyka tekstu, stylistyka praktyczna, leksykologia i leksykografia, gramatyka opisowa, kultura języka.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C1	Omówienie teorii (tekstologia językoznawcza), struktury i pragmatyki tekstu językowego. Omawiane są różne poziomy organizacji tekstu jako całościowo zorganizowanego znaku: delimitacja tekstu, wykładniki spójności, funkcja, intencja oraz globalna semantyka.
C2	Analiza zagadnień związanych z operacjami na tekście: streszczanie, plan tekstu, przygotowanie indeksów, aneksów.
C3	Omówienie struktury wybranych wzorców gatunkowych tekstów stanowiących paratekst książki: dedykacja, nota wydawcy, biogram

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/-ka ma pogłębioną wiedzę o tekście jako całościowo zorganizowanej komunikacji. Identyfikuje granice tekstu, jego funkcję, intencję oraz globalną semantykę.	K_Wo1
EK_02	Student/-ka zna szczegółowo terminologię specjalistyczną wykorzystywaną w obrębie nauk o tekście	K_Wo2
EK_03	Student/-ka potrafi wskazać środki więzy tekstowej w różnych typach tekstu. Rozróżnia działania na tekście i ma wiedzę o wzorcach gatunkowych tekstów stanowiących paratekst książki: biogram, nota wydawcy, dedykacja.	K_Uo1
EK_04	Student/-ka Student/-ka analizuje różne typy tekstów, klasyfikuje językowe wykładniki spójności, ocenia kompozycję tekstu, interpretuje jego granice. Krytycznie ocenia wskazane teksty, a także potrafi przeprowadzać działania na tekście (w tym sporządza plany tekstu i różne rodzaje streszczeń).	K_Uo2
EK_05	Dzięki umiejętności tworzenia różnych typów tekstów student/-ka sprawnie komunikuje się z innymi. Docenia wartość słowa pisanego i ocenia pod kątem językowym jakość wydanej tekstu.	K_Ko3

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

B. Problematyka zajęć warsztatowych:

Treści merytoryczne
Główne kierunki badań nad tekstem. Tekstologia teoretyczna i stosowana. Tekstologia lingwistyczna (teoria tekstu) i literaturoznawcza (edytorstwo naukowe). Działy tekstologii stosowanej. Pojęcie tekstu, dyskursu, wypowiedzi. Tekst - całościowy komunikat. Tekst i paratekst. Pojęcie hipertekstu.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Relacja tekst – obraz. Analiza tekstów multimodalnych. Struktura podpisów pod zdjęciami w prasie oraz funkcja fotografii w tekście.
Tekst a gatunek. Definicja gatunku. Wzorzec kanoniczny, alternacyjny i adaptacyjny. Gatunki paratekstowe.
Biogram jako gatunek tekstu. Rodzaje biogramów i ich funkcje.
Nota wydawcy i jej struktura. Ćwiczenia praktyczne.
Artykuł wstępny jako wypowiedź dziennikarska. Analiza wzorca kompozycyjnego. Redakcja własnych tekstów.
Recenzja jako gatunek naukowy, publicystyczny, dziennikarski, redakcyjny. Analiza tekstów.
Dedykacje drukowane i rękopiśmienne jako przykłady paratekstów.

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów(projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

dyskusja, w której student wykazuje się znajomością obowiązkowej i uzupełniającej literatury przedmiotu, analiza tekstów przykładowych, referaty uzupełniające wiadomości ogólne, ćwiczenie umiejętności analizy budowy tekstu, prace redakcyjne – tworzenie, analiza i poprawa tekstu

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01, EK_02, EK_03, EK_04, EK_05	Obserwacja w trakcie zajęć (dyskusja, wypowiedź indywidualna), analiza tekstów przykładowych (forma ustna i pisemna), ćwiczenia praktyczne – prace redakcyjne – tworzenie, analiza i poprawa tekstu.	ZAJĘCIA WARSZTATOWE

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Student/-ka nie potrafi zdefiniować tekstu i dyskursu, nie identyfikuje granic tekstu, jego funkcji, intencji oraz globalnej semantyki.	Student/-ka zna terminologię związaną z tekstem i dyskursem, identyfikuje granice tekstu.	Student/-ka zna terminologię związaną z tekstem i dyskursem, identyfikuje granice tekstu, funkcje, znaczenie.	Student/-ka zna dobrze terminologię związaną z tekstem, wypowiedzią i dyskursem, identyfikuje granice tekstu, funkcje, intencję, semantykę w różnych typach tekstu.
Student/-ka nie ma wiedzy o działaniach na tekście i nie zna wzorców gatunkowych tekstów stanowiących paratekst książki.	Student/-ka zna działania na tekście i zna wzorzec gatunkowy jednego tekstu stanowiącego paratekst książki.	Student/-ka zna działania na tekście i zna wzorzec gatunkowy dwu tekstów stanowiących paratekst książki.	Student/-ka zna działania na tekście i zna wzorce gatunkowe tekstów stanowiących paratekst książki: biogram, nota wydawcy, dedykacja.
Student/-ka nie potrafi sporządzić planu tekstu, streszczenia.	Student/-ka potrafi sporządzić plan tekstu	Student/-ka potrafi sporządzić plan werbalny, nominalny i	Student/-ka potrafi sporządzić różne rodzaje planów tekstów naukowych, publicystycznych,

	naukowego oraz jego streszczenia.	mieszany tekstu naukowego i przedstawić jego abstrakt.	literackich oraz przygotować streszczenia.
Student/-ka nie tworzy i nie ocenia krytycznie tekstów znajdujących się na okładkach książki.	Student/-ka umie omówić i ocenić krytycznie jeden tekst znajdujący się na okładkach książki.	Student/-ka umie zredagować i ocenić krytycznie jeden tekst znajdujący się na okładkach książki.	Student/-ka umie zredagować i ocenić krytycznie teksty znajdujące się na okładkach książki: biogram, notę wydawcy, dedykację.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	15
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, krytyczny wybór tekstów materiałowych adekwatnych do analizowanego tematu zajęć, przygotowanie prezentacji do zajęć, napisanie referatu, analiza wybranych tekstów jako forma przygotowania do zajęć itp.)	50
SUMA GODZIN	80
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa (wybrane fragmenty):

J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, *Tekstologia*, Warszawa 2009.

J. Bartmiński, *Streszczenie w aspekcie typologii tekstów*, w: *Typy tekstów. Zbiór studiów*, red. T. Dobrzyńska, Wrocław 1992.

A. Duszak, *Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa*, Warszawa 1998.

M. Krauz, *Recenzja z okładki książki naukowej – struktura, treść i funkcje*, w: *Działania na tekście*.

Przekład – redagowanie – ilustrowanie, red. S. Niebrzegowska-Bartmińska, M. Nowosad-Bakalarczyk, T. Piekot, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2015, s. 143-158.

M. Krauz, *Incipity biografii – konwencja czy gra z czytelnikiem?*, „SŁOWO. Studia językoznawcze”, nr 8/2017, s. 90- 103.

M. Krauz, *Relacja tekst – obraz. O podpisach pod zdjęciami w prasie – struktura, funkcje, składnia*, [w:] *Współczesne Media. Gatunki w mediach. Prace dedykowane Profesor Marii Wojtak*, t. 1: Zagadnienia teoretyczne. *Gatunki w mediach drukowanych*, red. I. Hofman, D. Kępa-Figura, Lublin 2017, ISBN: 978-83-7784-967-5, s. 447-464.

I. Loewe, *Gatunki paratekstualne w komunikacji medialnej*, Katowice 2007. [rozdziały: pojęcie paratekstu, nota wydawcy i jej gatunki alternacyjne]

A. Wilkoń, *Spójność i struktura tekstu*, Kraków 2002. [językowe wykładniki spójności tekstu]

U. Żydek-Bednarczuk, *Wprowadzenie do lingwistycznej analizy tekstu*, Katowice 2005.

B. Witosz, *Zarys genealogii lingwistycznej*, Katowice 2006 [rozdziały: pojęcie gatunku; biogram i jego odmiany].

Literatura uzupełniająca:

J. Bartmiński (red.), *Współczesny język polski*, Lublin 2001.

J. Bartmiński, B. Boniecka (red), *Tekst. Problemy teoretyczne*, Lublin 1998.

J. Bartmiński, B. Boniecka (red), *Tekst. Analizy i interpretacje*, Lublin 1998.

R. A. de Beaugrande, W. U. Dressler, *Wstęp do lingwistyki tekstu*, Warszawa 1990.

B. Boniecka, *Lingwistyka tekstu - teoria i praktyka*, Lublin 1999.

T. Dobrzyńska, *Tekst*, Warszawa 1993.

M. Krauz, S. Gajda (red.), *Współczesne analizy dyskursu. Kognitywna analiza dyskursu a inne metody badawcze*, Rzeszów 2005.

R. Loth, *Podstawowe pojęcia i problemy tekstologii i edytorstwa*, Warszawa 2006.

K. Ożóg, M. Krauz (red.), *Składnia, stylistyka, struktura tekstu*, Rzeszów 2002.

J. Sławiński, *Teksty i teksty*, „Teksty” 1972, nr 1.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej